

Programy edukacyjne realizowane w szkołach

**dr n. med. Małgorzata Domagała-Dobrzycka
specjalista zdrowia publicznego**

**Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor
Sanitarny
w Szczecinie**

Szczecin, dn. 18.04.18

Cel działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2018 r.

Głównym celem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest promowanie zdrowego stylu życia oraz przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez środki zastępcze i narkotyki.

**Ogólne kierunki działań jednostek Państwowej
Inspekcji Sanitarnej w zakresie promocji zdrowia
w 2018 r.**

- 1. Realizować programy edukacyjne i kampanie społeczne w obszarze promocji zdrowia i profilaktyki chorób.**
- 2. Realizować programy rządowe i strategie ogólnokrajowe w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób.**
- 3. Nawiązywać współpracę w zakresie realizacji zadań, ze szczególnym uwzględnieniem władz lokalnych, organów rządowych oraz organizacji pozarządowych, realizujących zadania w ochronie zdrowia.**
- 4. Inicjować zadania w obszarze edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia z aktualną sytuacją epidemiologiczną oraz potrzebami społeczeństwa.**

Wybrane programy realizowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną

Programy krajowe:

- „Bieg po zdrowie”
- „Trzymaj Formę!”
- „ARS, czyli jak dbać o miłość”

Program wojewódzki:

- „Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach”

BIEG PO ZDROWIE

Program **antytytoniowej edukacji zdrowotnej** pt. „Bieg po zdrowie”

Cel programu

Zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście **szkodliwości palenia papierosów i używania e-papierosów**

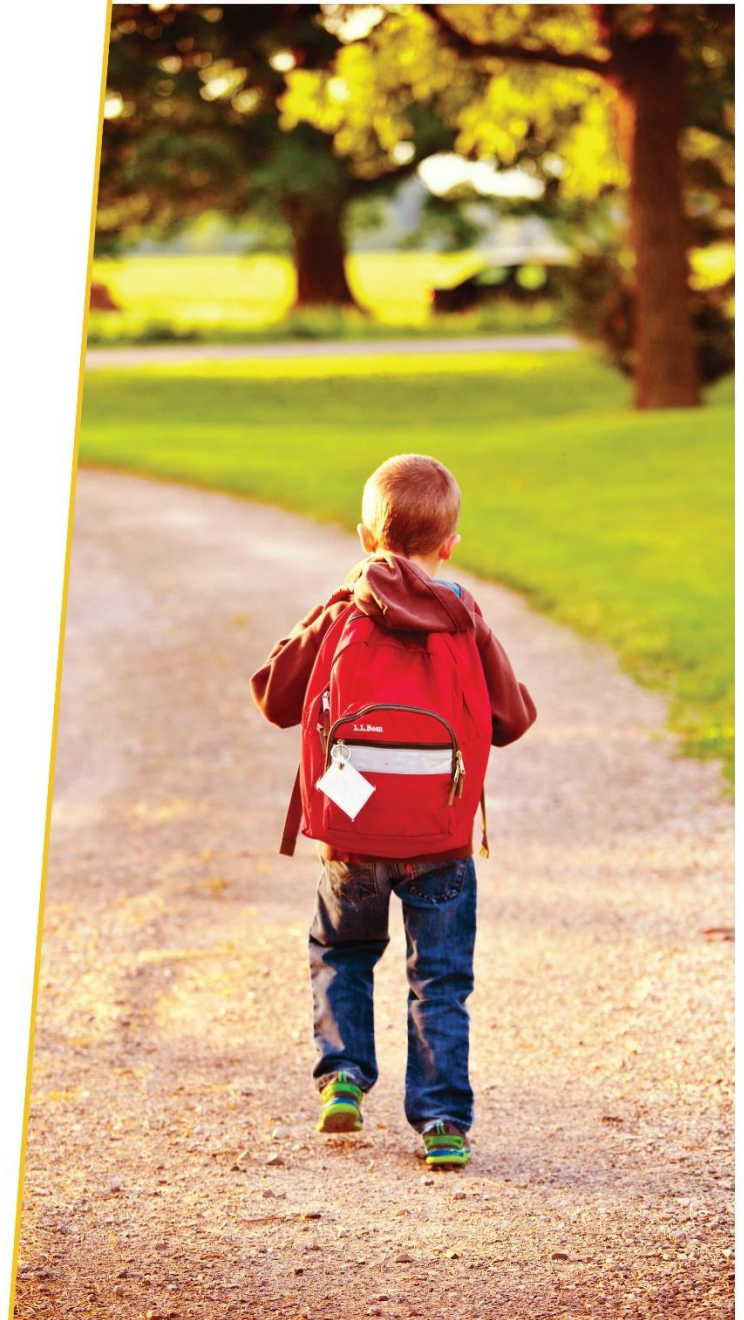
grupa wiekowa 9-10 lat - dzieci
w IV klasie szkoły podstawowej

używanie wyrobów tytoniowych nie jest normą. Program powinien powodować
**zmianę postrzegania co jest normą
w społeczeństwie**

program powinien angażować nie tylko
środowisko szkolne, ale i **domowe
uczniów oraz całe społeczności lokalne**

W I edycji programu udział wzięło

18% szkół podstawowych (**2205 szkół**)
oraz **51 304** uczniów

W I edycji programu w województwie zachodniopomorskim udział wzięło:

- **79** szkół podstawowych z 20 powiatów, co stanowi 18% wszystkich szkół w województwie.
- **103 klasy IV** na 839 w województwie. Przeprowadzono 18 szkoleń dla nauczycieli, w których wzięło udział 105 osób, a 19 zostało przygotowanych do realizacji programu indywidualnie przez koordynatora PSSE.
- W programie uczestniczyło ogółem **1995 uczniów oraz 1542 rodziców** i opiekunów.

W roku szkolnym 2017/18

w programie bierze udział **151 szkół podstawowych** z terenu woj. zachodniopomorskiego, co stanowi 33,2%. Liczba klas IV przystępujących do programu wynosi **294**.

Podsumowanie

- Wyniki z ewaluacji programu edukacji antytytoniowej „Bieg po Zdrowie” pozwalają stwierdzić, że w znacznej mierze osiągnięto zakładane rezultaty, a więc wzrost wiedzy dotyczącej zachowań prozdrowotnych oraz zwiększenie umiejętności w zakresie dbania o swoje zdrowie
- Program został pozytywnie przyjęty przez uczniów, rodziców oraz nauczycieli
- Omawiane efekty można traktować jako dobry prognostyk trwałości rezultatów programu
- Udział uczniów klas czwartych w tym programie znacznie zwiększa prawdopodobieństwo włączania przez nich dobrego zdrowia do własnego systemu wartości

trzymaj formę

Ogólnopolski
Program Edukacyjny
promujący zdrowy styl
życia wśród młodzieży

Historia programu

Program został zatwierdzony do realizacji przez Głównego Inspektora Sanitarnego 9 listopada 2006 roku.

W roku 2009 „Trzymaj Formę!” został wpisany do oficjalnego rejestru działań promujących prozdrowotny styl życia prowadzonego przez Europejską Platformę ds. Diety, Aktywności Fizycznej i Zdrowia.

Dotychczas zrealizowano już jedenaście edycji.

trzymaj formę

Patronaty honorowe

Ministerstwo
Sportu i Turystyki

Ministerstwo Zdrowia

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

MINISTERSTWO
ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI

ARS,
czyli jak
dbać
o miłość?

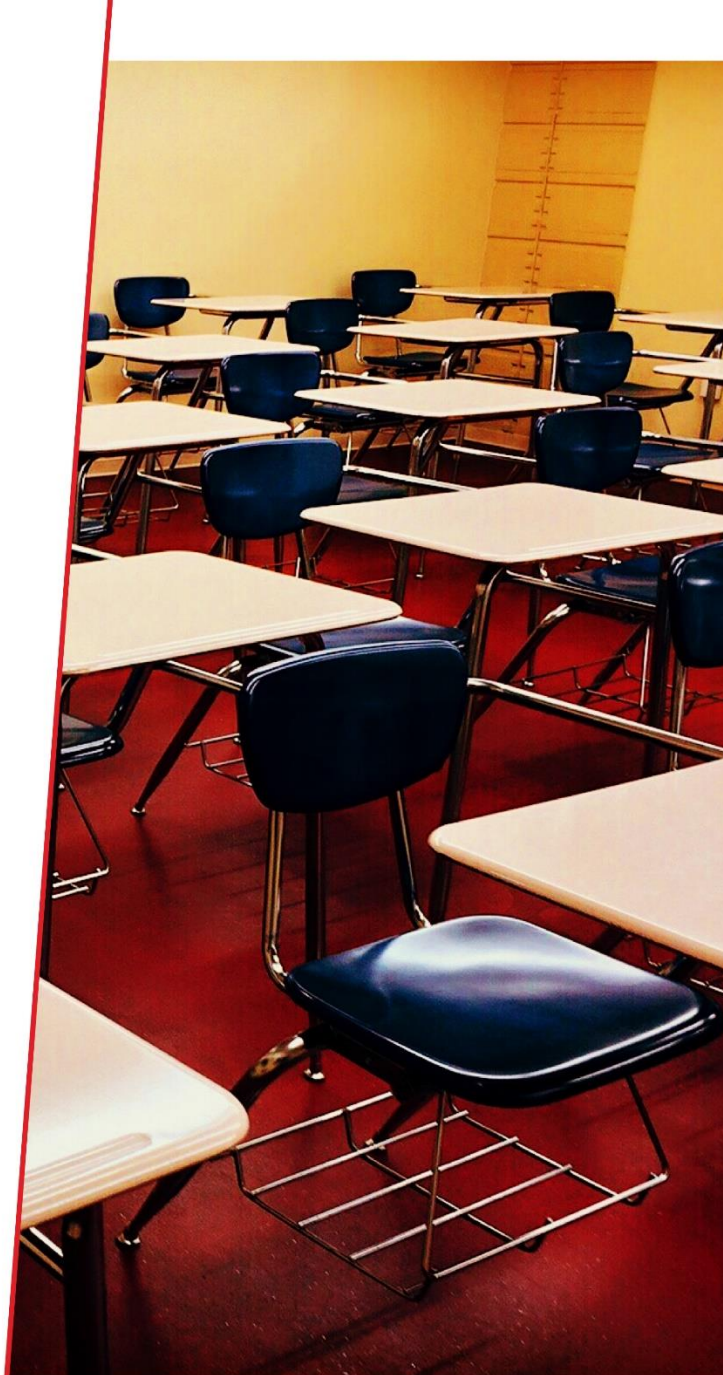

„ARS, czyli jak dbać o miłość?” autorstwa dr Krzysztofa Wojcieszka

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?” dotyczy **profilaktyki używania substancji psychoaktywnych** (alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze), adresowany jest do **młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych**.

Cel ogólny

Celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie.

Edycje I-IV

- **3529** szkół ponadgimnazjalnych (**ok. 60%** w stosunku do wszystkich tego typu szkół w Polsce),
- **492 584 - 98,5%** uczniów w stosunku do założonego wskaźnika,
- **151 704** rodziców

Blisko 90% uczniów **chętnie**
uczestniczyła w programie

Ok. 90% uczniów uznało **zajęcia**
programu za ciekawe

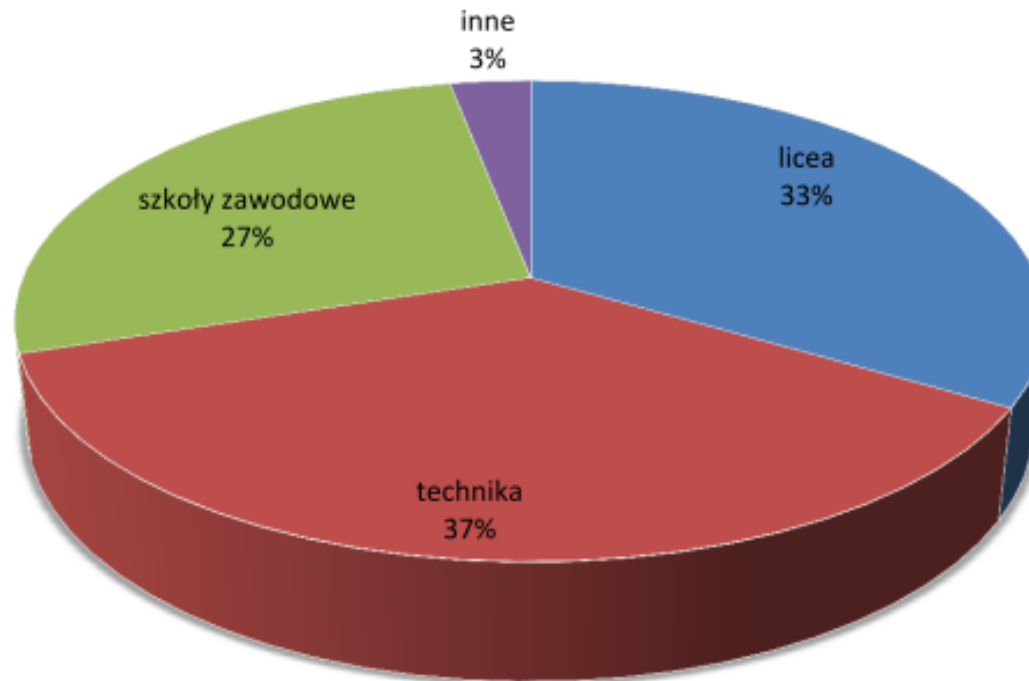
Ok. 80% uczniów chciałoby, żeby
w przyszłości **ich dzieci uczestniczyły**
w takim programie

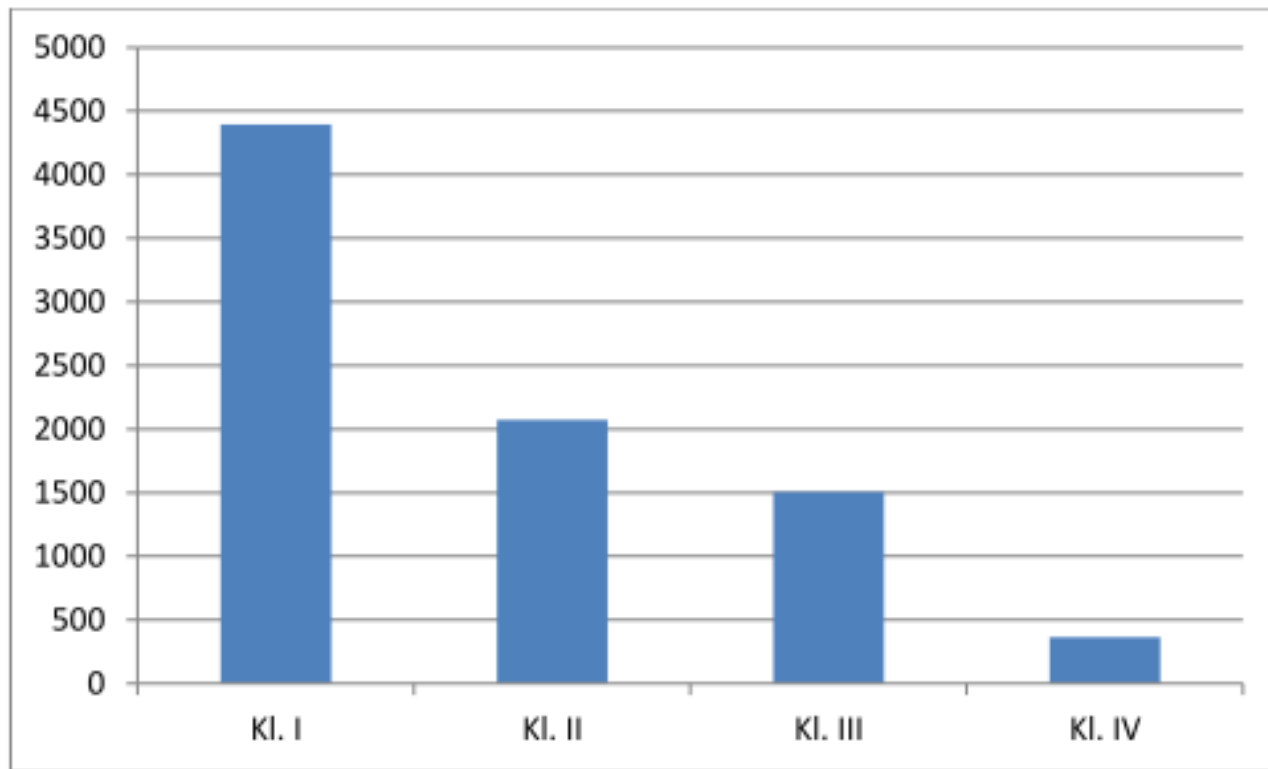
Edycja programu „ARS, czyli jak dbać o miłość?”	Liczba szkół w programie w woj. zachodniopomorskim	Liczba uczniów uczestniczących w programie w woj. zachodniopomorskim	Liczba rodziców uczestniczących w programie w woj. zachodniopomorskim
I edycja r. szk. 2013/14	92	2632	835
II edycja r. szk. 2014/15	132	4852	1350
III edycja r. szk. 2015/16	143	6397	2248
IV edycja r. szk. 2016/17	200	8339	3016
Ogółem	200 (69,4% szkół)	22.220	7449

Szkoły w województwie zachodniopomorskim realizujące program "ARS, czyli jak dbać o miłość?" - IV edycja

Liczba uczniów

Ogółem w województwie zachodniopomorskim działaniami programowymi objętych zostało **8339 uczniów**, w większości uczęszczających do klas pierwszych i drugich oraz **3016 rodziców**.

Materiały do programu

Materiały są dostępne do pobrania ze strony internetowej (www.gis.gov.pl – zakładka **promocja zdrowia**).

Udział w programie

ARS mogą realizować **wszystkie formy** szkół ponadgimnazjalnych, zarówno technika, licea, „zawodówki”, licea profilowane, a także np. zakłady poprawcze, miejsca spotkań młodzieży w danej grupie wiekowej...

Patronaty honorowe

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

Ministerstwo Zdrowia

**Wojewódzki Program Profilaktyki Używania Substancji
Psychoaktywnych w tym nowych narkotyków
„Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach”**

Program edukacyjny „Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach”

Czas rozpoczęcia realizacji programu:

- od listopada 2015 roku

Organizatorzy i realizatorzy programu:

- nauczyciele, wychowawcy klas, w ścisłej współpracy z pracownikami promocji zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz pionem Prewencji Policji w województwie zachodniopomorskim.

Program edukacyjny „Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach”

Odbiorcy programu:

- uczniowie I klas gimnazjum (do czerwca 2017 r.)

Partnerzy programu:

- Kuratorium Oświaty w Szczecinie
- Zachodniopomorskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
- Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie
- Zachodniopomorski Oddział Towarzystwa Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U”

Odbiorcy programu w roku szkolnym 2017/18

W związku z reformą oświatową
od września 2017 r. głównymi odbiorcami
„Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych
zagrożeniach” stali się uczniowie klas
siódmych szkół podstawowych.

Cel główny programu:

zapobieganie używaniu substancji psychoaktywnych, w szczególności „nowych narkotyków” (środków zastępczych, dopalaczy) przez młodzież.

Cele szczegółowe programu:

- kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji odnośnie własnego zdrowia
- rozpoznawanie i zapobieganie sytuacji sprzyjających sięganiu po substancje uzależniające.

Realizacja programu w latach 2016 / 2017

Realizacja programu w latach 2016 / 2017

Realizacja programu w latach 2016 / 2017

Działania programowe realizowane w roku szkolnym 2017/18

**KONKURS NA BROSZURĘ
ORAZ LOGO O TEMATYCE
PROFILAKTYKI UŻYWANIA
SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH
PRZEZ MŁODZIEŻ**

**II WOJEWÓDZKI PRZEGLĄD
FORM ARTYSTYCZNYCH
2017/2018**

KONKURS NA BROSZURĘ ORAZ LOGO O TEMATYCE
PROFILAKTYKI UŻYWANIA SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH
PRZEZ MŁODZIEŻ

Organizator wojewódzki:

- Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie,
- Komendant Wojewódzki Policji w Szczecinie.

Zwycięzcy konkursu na broszurę oraz logo o tematyce profilaktyki używania substancji psychoaktywnych

I miejsce - broszura

II miejsce - broszura

DROGI RODZICU!!!
Okres dojrzewania jest najważniejszym okresem w życiu człowieka.

Nastolatek chce być wolny i niezależny. Ma silną potrzebę przynależności do grupy rówieśniczej.

REAGUJ ZA NIM BĘDZIE ZA PÓŹNO

Zwróć uwagę na swoje dziecko. Podawaj mu trochę czasu i zainteresowania. Bądź przy nim bliższa, zwłaszcza wtedy, gdy Cię najbardziej potrzebuje. Nawet nie wiesz, jak ważny jesteś dla niego osoby.

Gdzie szukać pomocy
Zawsze możesz najpierw zadzwonić do telefonu zaufania, który działa na Twoim terenie. Możesz zachować anonimowość i zadzwonić o dowolnej porze.

- Telefon zaufania czynny jest całą dobę - 0-801-199-990.

Możesz zwrócić się do szkolnego pedagoga lub psychologa. Liniję także widać stowarzyszeń i fundacji zajmujących się problematyką narkomanii. Prowadzą one działania w zakresie edukacji, profilaktyki. W ich placówkach terapeuci udzielają wszelkich informacji, konsultacji i porad, mogą także ułatwić leczenie i ośrodki dla osoby uzależnionej.

• **Poradnia Profilaktyki i Terapii Uzależnień MONAR** - tel. (0-89) 527-22-99

• **Pomocnictwo Linka - Ogólnopolskie Pogotowie dla Rodziców Piętych Nastoletków** - tel. 801 140 068, od poniedziałku do piątku w godzinach 14-20

• **Telefon Zaufania - Narkomania pomoce rodzinie** - tel. (22) 844 44 70, codziennie w godzinach 16-22

• **Telefon Zaufania ds. Uzależnień i AIDS** - tel. (22) 628 03 36

STOP SUBSTANCIJOM PSYCHOAKTYWNYM
Substancje psychoaktywne:
Według ogólnej definicji jako substancje psychoaktywne można traktować taki środek, który bezpośrednio wpływa na czynność mózgu, prowadząc do różnorodnych zmian nastroju, spowolnienia, świadomości oraz zachowania. W wąskim ujściu do grupy substancji psychoaktywnych zaliczane są przede wszystkim różnorodne narkotyki, w szerszym zaliczane się do nich również cały szereg leków psychotropowych – w końcu także preparaty jak leki przeciwoleptyczne czy środki przeciw psychotyczne, również wywołujące bezpośredni efekt na funkcję każdego układu nerwowego.

NIE KRZYCZ, NIE KAZAJ, BĄDŹ PRZY NIM, WSPIERAJ, PRZYTUŁ, KOCHAJ...

Podział substancji psychoaktywnych

- alkoholi
- opiaty (zaliczane są do nich chociażby opiodowe środki przeciwbólowe, takie jak np. morfiny, femany i czy oksykodon);
- leki uspokajające i nasenne (w tym m.in. benzodiazepiny);
- kanabinoły (do których zaliczana jest marihuana);
- kokaina oraz inne psychostymulanty (takie jak np. kofeina);
- tytoń (substancją psychoaktywną jest w tym przypadku nikotyna);
- leki rozprężaczniaki;
- halucynogeny.

Substancjami psychoaktywnymi są również trawa, dopalacze. Tego typu środki zawierają różnorodne składowe wpływające na czynność układu nerwowego. Zagrożenie z nimi związane jest jednak wyjątkowo duże ze względu na to, że dopalacze często zawierają nowo syntetyzowane substancje, o których działaniu pełnej wiedzy nie mają nawet ich producenci.

Przynajmniej kilka znaków świadczących o przyjmowaniu substancji psychoaktywnej:

- nieoczekiwane i powtarzające się zmiany nastroju;
- źrenice opornie reagujące na światło;
- niespotykana doślad agresja;
- strata lub nagły wzrost apetytu;
- ospałość i senność;
- nieszykłe plamy, zapachy na ciele lub ubraniu;
- niespotykane doślad akcesoria w postaci resztek narkotyków w niewielkich szuflkach foliowych, lufek, fajeczek domowej roboty itp.

• Rozbita rodzina, zachwiane relacje w rodzinach pełnych, brak wsparcia i porozumienia, nieprawidłowe wzorce ze strony rodziców związane np. z nadużyciem alkoholu generują wśród dzieci postawy ucieczkowe, a narkotyki staje się jedną z form tej ucieczki.

• Niepewność i niokorzystność emocjonalna, mała odporność na stres, słaba motywacja do działań, które nie przynajmniej natychmiastowych korzyści – to tylko niektóre cechy jednostek podanych na uzależnienia.

• Postawy rodziców są także często odpowiedzialne za poważniejsze zaburzenia osobowości mogące mieć znaczenie w społecznych kontaktach wychowanków: przesada idealizacja bądź lekceważenie innych, zmienność nastrojów, zakłócenia tożsamości, poczucie pustki i smutku młodzieży w medialnym i niewłaściwym traktowaniu dziecka przez rodziców, oddaleniu się od jego potrzeb emocjonalnych.

Przynajmniej kilka znaków świadczących o przyjmowaniu substancji psychoaktywnej:

- Brak życiowych perspektyw, duża przynależność i bezrobocie to tylko niektóre czynniki związane ze środowiskiem społecznym mogące podkopać wiarę młodego człowieka w siebie i we własną przyszłość. Niebezpieczną rolę odgrywa tu grupa rówieśnicza, w których osoby doświadczają funkcjonowanie – a w których niektórzy narkotyki są atrybutem buntu i sprzeciwu wobec społeczeństwa.

Janusz Korczak kochał dzieci
mawiał:
Najlepiej mówić, - naczej jak?
Nie, co damy dziecku, tylko to co ono pragnie
Ciepło jest cudzoziemcom, nie ciepło przewoźnikowi
Bądź sobą - szukaj własnej drogi. Poronaj siebie razem. Dzieci zechcą pomóc...

Zapamiętaj!
Ktoś, kto będzie Ci zachęcał do spożywania środków psychoaktywnych, nie powie Ci, czym to grozi. Ty sam musisz wiedzieć, co dla Ciebie jest dobre.
Środki psychoaktywne to substancje chemiczne które działają na układ nerwowy i zmieniają odczuwanie.
Chron Siebie i swoich bliskich!

ŚRODKOM PSYCHOAKTYWNYM
STOP

STOP ŚRODKOM PSYCHOAKTYWNYM!
opracowała: Maja Popielek 11 VII 2015 w kościele

Jeżeli potrzebujesz pomocy
1. Telefon zaufania 801 199 990
2. Zadzwon do Poradni Uzależnień
3. Odezwij się do Poradni 116 111
4. Zadzwoń do Poradni Rewano

**„Kochać trudniej jest sądzić siebie niż bliźniego”
„Jeśli potrafisz dobrze siebie okazywać - uwolnisz naprawdę miłość”
- Maty Skrzec**

ŻEŚĆ DZIECI
MOŻEĆ
Wszystko!
1. Poronaj swoje wartości i nie bój się iść do przodu!

DZIECI I PROBLEMY
WĘGAJA DO ŚRODKI PSYCHOAKTYWNE TAKIE JAK:

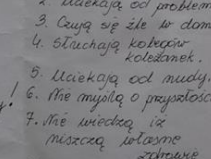
- alkoholi
- narkotyki
- dopalacze
- inne kleje
- papierosy
- inne środki...

PRZEMIAWIAJ

1. Złóż ich ciekawość.
2. Uważaj od problemów.
3. Ciepło się w domu.
4. Strachaj kolegów koleżanek.
5. Uważaj od nudy.
6. Nie myśloj o przyjaźni.
7. Nie wiedzioj iż miłość jest zawsze zdrowe.
8. Z miłości innych powoduj.

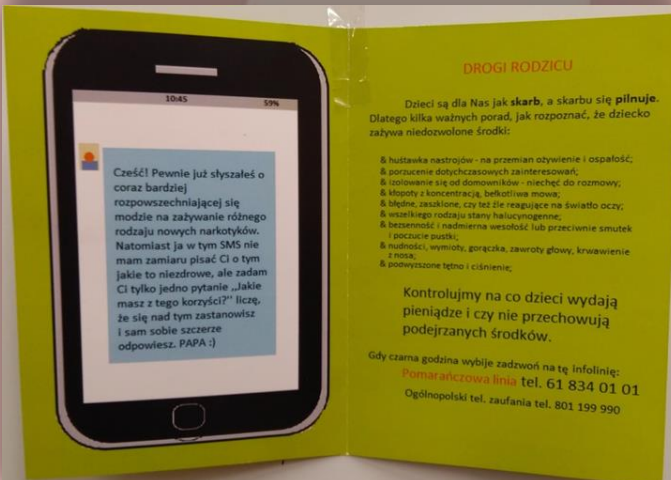
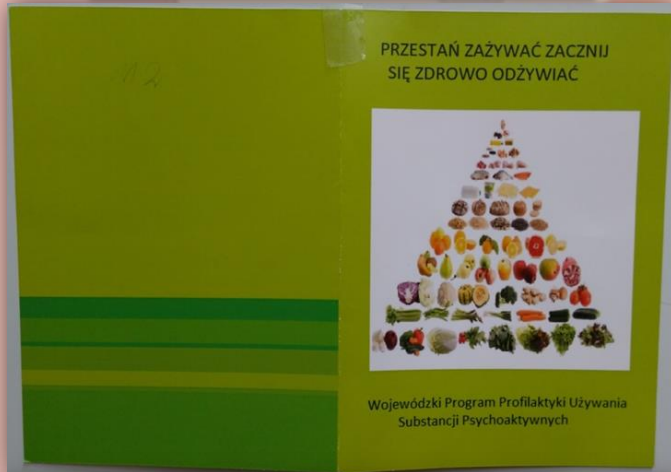
SŁUCHAJ DYBRZYCH
TRAD - TY
KTÓRY WYCHOWUJESZ DZIECI

- Dzieci nie chcą czuć się gorzej od innych.
- Chcą zwrócić na siebie uwagę i mieć od stożek.
- Ciągłe krytykowanie się, obrażanie i smutek.
- Dzieci trzeba kochać.
- Ciągłe megawanie, tracąc wiarę w siebie.
- Buntując się.
- Odczytanie, odczytanie chętności, nie imajemy - bo nie rozmawiamy jej w domu.
- Dzieci też popuszczają w depresję.

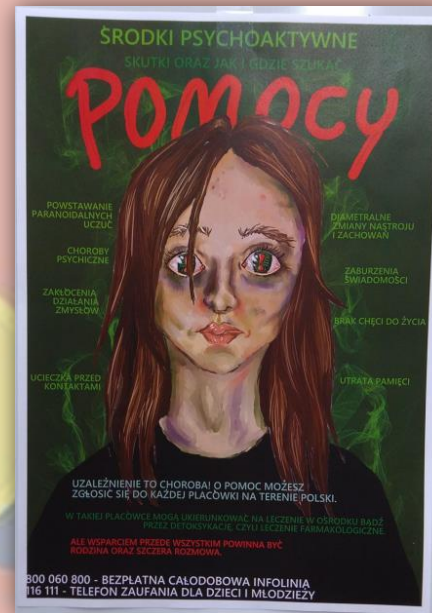

Zwycięzcy konkursu na broszurę oraz logo o tematyce profilaktyki używania substancji psychoaktywnych

III miejsce – broszura

Wyróżnienia-broszura

Zwycięzcy konkursu na broszurę oraz logo o tematyce profilaktyki używania substancji psychoaktywnych

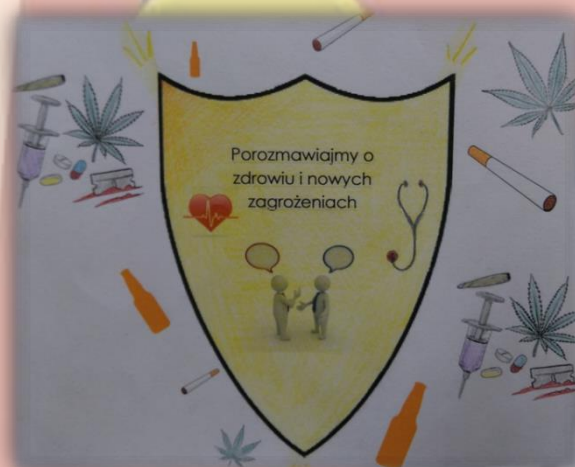
I miejsce- logo

II miejsce - logo

III miejsce - logo

Zwycięzcy konkursu na broszurę oraz logo o tematyce profilaktyki używania substancji psychoaktywnych

Wyróżnienia: logo

II WOJEWÓDZKI PRZEGLĄD FORM ARTYSTYCZNYCH 2017/2018

Organizatorzy

- Etap szkolny: dyrektor szkoły podstawowej,
- Etap powiatowy: Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni, Komendanci Powiatowi (Miejscy) Policji i organy samorządu terytorialnego na terenie powiatów,
- Etap wojewódzki: Wojewoda Zachodniopomorski, Zachodniopomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Szczecinie, Komendant Wojewódzki Policji w Szczecinie, Zachodniopomorski Kurator Oświaty.

II WOJEWÓDZKI PRZEGLĄD FORM ARTYSTYCZNYCH 2017/2018

II WOJEWÓDZKI PRZEGLĄD FORM ARTYSTYCZNYCH 2017/2018

TVP 3

SZCZECIN

programy aktualności galerie

OGŁĄDAJ NA ŻYWO

kultura » II Wojewódzki Przegląd Form Artystycznych - poprzez teatr ostrzegają rówieśników przed narkotykami

KULTURA ZACHODNIOPOMORSKIE

II WOJEWÓDZKI PRZEGLĄD FORM ARTYSTYCZNYCH - POPRZEZ TEATR OSTRZEGAJĄ RÓWIEŚNIKÓW PRZED NARKOTYKAMI

Publikacja: 20 marca 2018, 16:37 Autor: Karolina Skiba/NS Źródło: TVP3 Szczecin

Lubie to! 32 Udostępnij Tweetnij

Nastolatkwie postanowili ostrzec swoich rówieśników przed narkotykami. Jako formę apelu wybrali teatr, bo jak mówią, w ten sposób, o trudnych sprawach można mówić w prosty i przystępny sposób.

RADIO
SZCZECIN

WIADOMOŚCI AUDYCJE MU

Radio Szczecin » Kultura »

starsze nowsze

Spektakle o uzależnieniach na deskach Teatru Kana [ZDJĘCIA]

2018-03-21, 20:08 Joanna Witych

wykop Tweet Lubie to! 0 Udostępnij G+

Jest to impreza, podczas której uczniowie szkół z 16 powiatów województwa mierzą się z tematem uzależnień - mówi Małgorzata Kaplan rzecznik Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Szczecinie. Fot. Weronika Łyczwek [Radio Szczecin]

Dziękuję za uwagę

ZAKŁAD WSPOMAGAJĄCY
PAŃSTWOWY WETERYNARSKI
INSPEKTOR WETERYNARYJNY
w Szczecinie

WYCHODZKA STACJA
SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA
ul. Szczecińska 67

www.wsse.szczecin.pl